

Szappanmegtakarítási eljárást talált fel

egy szegedi vegyész tanár

Egyszerű módon, házilag is vissza lehet nyerni a szappanosvízből a szappananyagot

(A Délmagyarország munkatársától) Napjainkban sokat hangoztattak, de már régen fölismeret igazság, hogy a természetben semmi anyag semvész el, csak átalakul. Sajnos azonban, ez az átalakulás legtöbbször azt jelenti, hogy az emberi életszükségletekre alkalmas anyagok a használat következtében hasznavehetetlenekké válnak. A modern kémia egyik fontos és az anyaggazdálkodás szempontjából legnagyobbjelentőségű törekvése az, hogy a hasznavehetetlenné vált anyagokat ismét hasznavehetőkké alakítsák. Így lesz rongyhulladékból papír, a papírhulladékból örlésel és sajtolással másé, a szeméttelpek bűzös és már semmire nem használható anyagából világítógáz és a piszkos szappanosléből, amit eddig a csatornába öntöttünk, így lesz ismét szappan.

Egy fiatal szegedi tanáré az érdelem, hogy ma, amikor a szappan gyártását a csökkenő zsiradékészletek erősen korlátozzák, a piszkos vízben veszendőbemenő értékes szappananyagokat megmenti és eljárásával ismét szappanná tudja visszaalakítani, még pedig nem is egyszerű, hanem kilenceszer egymásután! A Szanyi István igazgató vezetése alatt álló szegedi vegykísérleti állomáson dolgozik ifj. Mészáros Lajos fizika- és kémiaszakos középiskolai tanár, a nagy gyakorlati hasznát hajtó eljárásnak a föltalálója. Mészáros Lajos hosszasan tanulmányozta a különböző szappankészítési eljárásokat és különösen a Kreibnitz-féle metódus volt az, amely őt eljárása kieszeléséhez segítette.

Szerdán délelőtt volt a korszakos jelentőségű eljárás sajtóbemutatója a szegedi állami vegykísérleti állomás laboratóriumában. A bemutató előtt Szanyi István, az intézet igazgatója érdekes előadásban ismertette a találmány alapelveit és lényegét, majd Mészáros tanár kísérleti úton szemléltette az általa kidolgozott eljárás egyszerűségét.

A Mészáros-féle eljárás éppen egyszerűségénél fogva hivatott arra, hogy különösen manapság, amikor minden anyaggal takarékoskodnunk kell, általánosan elterjedjen és alkalmazásával lényeges könnyítéseket érthessünk el a szappangazdálkodás terén.

Görebek, lombikok, kék-sárga Bunsen-lángok között fürge kézzel önt, kever, szűr, hevít a fiatal tanár és ezek a bonyolultnak látszó, de alapjában véve igen egyszerű műveletek adják a szappanregeneráló eljárást, amelynek bemutatása közben ifj. Mészáros Lajos halkan magyaráz.

— Ha a szappanosvizet nem öntjük ki, mint eddig tettük, hanem annak tartalmát leszűrjük, az így nyert pépszerű anyagból ismét szappant készíthetünk és ezzel a felhasznált anyag kilenczettedrészét újból használhatóvá tesszük. Ebből következik, hogy ezt az eljárást újra, meg újra folytathatjuk és csak a tizedik „visszaalakításnál” válik a szappan anyagának utolsó része is használhatatlanná.

— Az eljárás maga egyszerű. A

szappanosvízből leszűrűt és összegyűjtött sárszerű anyaghoz méztes vizet keverünk, amelyet úgy kapunk, hogy tíz liter vízben egy kilogram égetett meszet oldunk fel. A méz a szappananyagot szilárd, vízben nem oldódó anyaggá, úgynevezett mézszappanná alakítja át, amelyből azután a lúg és kevés só hozzáadásával, kétszeri felfőzés után nyerünk habzó színszappant.

Amit mond, azt a szemünk előtt végig is csinálja. Az előttünk bemutatott eljárással visszanyert szappant kipróbáljuk: nagyon jól habzik és oldja a piszkot. A méztes lecsapódás után visszamaradó folyadék szintén hasznosítható: kiválóan alkalmas erősen olajos szennyezések kioldására, továbbá fém-, üveg- és faanyagok tisztítására.

Szanyi István igazgató veszi át ismét a szót és arról beszél, hogy milyen óriási jelentősége van a találmány gyakorlati alkalmazásának. Az első feladat az lenne, hogy országos propagandaelőadásokban ismertessék meg a szappanos vízben lévő szappantartalom összegyűjtésének fontosságát. A propagandához természetesen pénz kell, a vegykísérleti állomásnak pedig nincs rávalója, de nem is feladata ez a szervező munka. Ezért a kormányhoz fordult Mészáros tanár eljárásának gyakorlati felhasználása érdekében.

— Hangsúlyozom, — mondotta Szanyi igazgató —, hogy nem valami új szerv felállítására, terjedelmes bürokratikus adminisztráció létesítésére gondolunk: *nem szappan-központot akarunk, hanem szappant!*

A kiöntött piszkos vízben eddig veszendőbe ment szappananyag összegyűjtésének, mézszappanná való átalakításának igen egyszerű és minden háziasszony által megvalósítható módját sokszázszáznyi nyomtatott füzetben, rádióelőadásokon és más alkalmas módon kellene megismertetni az ország legszélesebb néprétegeivel és már meglévő szappanfőző üzemekben megszervezni a háziasszonyok által beszolgáltatandó mézszappan átalakítását a Mészáros tanár úr által elemzett eljárással. A szappanfőzőüzemek váltanak be a beszolgáltatott mézszappant és ennek ellenértékeképpen rögtön megfelelő mennyiségű szappant adnának a beszolgáltatónak. Így az akció sikerét is biztosítanánk, mert minden kinek érdeke volna a gyűjtés és az anyag megmentése.

— Különösen nagy jelentősége van a piszkos vízből való szappananyag gyűjtésének nagy üzemekben, vegytisztítóknak, textilgyárakban és gyapjúmosókban, valamint kórházakban, klinikákon, tehát mindazonokon a helyeken, ahol nagy mennyiségű szappant használnak fel. Magyarországon az évi szappan-szükséglet háromszáz ezer mázsára tehető, ebből az eljárás általánossá tételével kétszázhetven ezer mázsát lehetne visszanyerni az első visszaalakítási eljárással, de ez tovább is folytatható mindaddig, amíg az anyag teljesen fel nem használódik.

Sebtében utánaszámolunk: 300 ezer mázsa évi szappanszükségletből

először 270 ezer, második alkalommal ennek kilenczettede, azaz 243 ezer, majd 218; 196, azután 176, 158, 142, 128 és végül 115 ezer mázsa lenne az ismét felhasználható anyag. Ha a gyakorlat teljes mértékben követhetné az elméletet, úgy a 300 ezer mázsa szappan végeredményében a kilenceszeri átalakítással nem kevesebb, mint 1.946.000 mázsa mosószert eredményezne.

Ezt elérni ma még természetesen utópia. Ellenben nem utópia az, hogy az eljárás jó, a kipróbálás során kitűnően bevált, tehát óriási létjogosultsága van, különösen a mai időkben. Mészáros tanár kieszelte, Szanyi igazgató megadta a kísérletezésekhez szükséges összes előfeltételeket, a többi most már valóban az illetékes tényezők dolga: közkinccsé tenni a nagyjelentőségű eljárást.

HIREK

Szegedi utmutató

A Somogyi-könyvtárban és az egyetemi könyvtárban vasárnap és ünnepnap kivételével könyvtárszolgálat.

A Városi Múzeum egész évben nyitva.

Szolgalatos gyógyszerárak: Borbély József Tisza Lajos-körút 20. Moldván Lajos Ujszeged, Vedres u. 1. Selmeczi Béla Somogyi-telep IX. utca 489. Nagy Gy. örök. k. Hangay Levente dr. Boldogasszony-sugárút 31. Zakar S. örök. k. Máthé Mihály Valéria-tér 1.

Színház és mozik műsora: Belvárosi Mozi: Magdolna, Korzó Mozi: Dr. Kovács István, Széchenyi Mozi: Vadmacska. Városi Színház: csütörtökön D. Nagy Erzsébet fellépésével: Niskavári kenyer, pénteken délután: Kiss Ferenc és Sándor Iza fellépésével: Ki a harmadik?, pénteken este: Kiss Ferenc és Patkós Irma fellépésével: Kornevillei harangok, szombat délután Kiss Ferenc és Sándor Iza fellépésével: Ki a harmadik?, este: Kiss Ferenc és Patkós Irma fellépésével: Kornevillei harangok.

—oOo—

Közlekedéstudományi társaság ülése. Budapestről jelentik: Wulf Ottó titkos tanácsos, a Magyar Közlekedéstudományi Társaság elnöke von Hassel német birodalmi nagykövete, a közép-európai gazdasági tanács közlekedésszügyi megbízottja, budapesti tartózkodása alkalmával egybehívta a magyar közlekedéstudományi társaság elnökségét, valamint a közép-európai gazdasági tanács közlekedési csoportjának Kunder Antal titkos tanácsos elnöke alatt tárgyaló szakbizottságát. A közlekedésszügyi szakférfiak a háborút követő korszak közlekedésszügy problémáiról fesztelen eszmecserét folytattak.

Uj miniszteri rendeletek. A hivatalos lap csütörtöki száma közli a belügyminiszter két rendeletét. Az egyik a háztartási alkalmazottak után fizetendő betegségi biztosítási járulék, a másik pedig a bányanyugbér biztosítás kulcsának a megállapításáról szól. Ugyancsak a hivatalos lap csütörtöki száma közli, a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletét a nem magyar tanítási nyelvű gimnáziumok érettségi vizsgájának tárgyában. Az iparügyi miniszter a gyanta forgalmának szabályozásáról adott ki módosító rendeletet, a földművelésügyi miniszter a termelői fakészletek bejelentését szabályozta újlag.

A Dugonics-Társaság által vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel Tömörkény István emlékére és szoboralapja javára a városi színházban rendezendő ünnepségre jegyek a Baross Gábor gyakorlógimnázium igazgatói irodájában kaphatók (Horváth Mihály-utca 2.). Az ünnepség keretében a színház művészei Tömörkény István Barlanglakók című darabját is előadják.

A TISZA VIZÁLLASA. A szegedi rendőrség révkapitánysága jelentése szerint a Tisza vizállása április 22-én reggel 7 órakor 658, hőmérséklete 8 fok Celsius. A levezető hőmérséklete 12 fok Celsius.

Rövidesen befejezik a közúti hid javítását. Egy idő óta élénk kopácsozás zajna hangzik a közúti hid Ujszeged felé eső íve alól, akik meg a parton járnak, gyakran látják, hogy a vas-traverzek közül hatalmas lángnyelvek csapnak ki. A kopácsozás és a lángnyelvek egyet jelentenek; azt, hogy folynak a tízevenkint szokásos szegecselési munkák. A szegecsek idővel ugyanis elrozsdásodnak és ezeket minden tíz évben újakkal cserélik ki. Ez történik az idén is és a kicsapó lángnyelvek nem a hid alatt buzgó villa-moskából rövidzárlatát jelentik, mint sokan hitték, hanem az autogén-hegesztő lámpától származnak. Terve volt véve, hogy az idei tavaszon nagyobb szabású hidjavítási munkák is kezdődnek, ezek azonban egyelőre még váratnak magukra, mert a szakmunkások más hidak javításainál vannak ezidőszereint elfoglalva. A közel-múltban ismételt felvetődött a hid államosításának kérdése is, ebben az ügyben a város közgyűlési határozat értelmében felirattal is fordult a kormányhoz, azonban ezideig nem jött semmi válasz. A hid sorsának eldöntése annyiból is közérdek, mert az államosítással megszűnne a hidvám, amelynek jövedelme úgy sem fedzi azokat a költségeket, amiket a hid karbantartása főlemész.

Havonta két mázsa szappan kell a kórháznak. Dr. Debre Péter kórházi igazgató-főorvos, szerdán bejelentette a polgármesteri hivatalban, hogy a jelenlegi beszerzési nehézségek miatt a város támogatását kéri a kórházi szappanszükségletének biztosításához. Felvetette azt az ötletet, hogy a szegedi szappanfőzőket kellené felszólítani arra, hogy arányos hozzájárulással adják össze maximális áron a kórház havi 2 mázsát kitévő szappanszükségletét. Az előterjesztett kérésről később határoznak.

Szabadegyetemi előadások. A Horthy Miklós-tudományegyetem Barátainak Egyesülete ma (csütörtökön) délután fél 7 órakor az egyetem aulájában szabadegyetemi előadást tart. Előad: dr. Imre Sándor egyetemi ny. r. tanár, a budapesti egyetem rektora. Az előadás címe: A mai ember benső élete. Üléselnök: Baló József egyetemi ny. r. tanár. Belépés díjtalan.

Csoportos utazási kedvezmények szüntetése. A MÁV üzletvezetősége közli, hogy a forgalmi korlátozások miatt a csoportos társasutazások továbbra is szünetelnek; tehát tanulmányi kirándulásaik alkalmával a tanulók és cserkészek semmiféle menetkedvezményt nem vehetnek igénybe.

Mészkiutalás szőlőpermetezésre. Az anyaggazdálkodási kormánybiztosság Szeged polgármesteri hivatalát leiratban értesítette arról, hogy helytadott a szőlőpermetezési célokra szükséges mézsmennyiség kiutalására irányuló kérésnek és minden szőlősgazda annyi meszet fog kapni, mint amennyi rézgálicot utaltak ki a részére. A leirat hangoztatja, hogy a szőlők idejében és megfelelő módon való permetezését elsőrendű fontosságu gazdasági érdeknek tekinti és a rendelkezésre álló kereteken belül mindent el kell követni a termés biztosítására.

Kenfesüjlet

Klauzál-tér 3. Kiss Dávid-házban eladó, berendezéssel együtt más szakmának is. Ribizsár Gyula és Társa Kft. Petőfi S.-sugárút 27.